

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 391-35/25-01/37

URBROJ: 371-04-25-12

Zagreb, 1. prosinca 2025.

IZMJENE METODOLOGIJE UTVRĐIVANJA IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA TRANSPORT PLINA

- popratni dokument uz donošenje (nakon javnog savjetovanja) -

Upravno vijeće Hrvatske energetske regulatorne agencije (dalje: HERA) na sjednici održanoj 8. srpnja 2020. donijelo je Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, br. 79/20) te na sjednici održanoj 2. travnja 2021. Izmjene Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, br. 36/21) (dalje: važeća Metodologija).

Temeljem članaka 26. i 27. Uredbe Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin (dalje: Uredba 2017/460) te prema odluci HERA-e od 3. studenoga 2017., HERA provodi redovito savjetovanje o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene plina za kapacitetni proizvod za stalni kapacitet trajanja od godinu dana, a koja se primjenjuje na ulaznim i izlaznim točkama plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske.

Također, prema članku 28. Uredbe 2017/460, HERA je kao nacionalno regulatorno tijelo dužna provoditi savjetovanje o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima s nacionalnim regulatornim tijelima svih izravno povezanih država članica Europske Unije i relevantnim dionicima, istodobno sa javnim savjetovanjem prema članku 26. Uredbe 2017/460.

Javna savjetovanja HERA je provela u razdoblju od 10. travnja 2025. do 10. lipnja 2025.

Javnim savjetovanjem o prijedlogu metodologije za utvrđivanje referentne cijene transportnih usluga obuhvaćeno je razdoblje od 2026. do 2030. godine, a koje predstavlja novo, četvrto regulacijsko razdoblje, s obzirom da je u tijeku treće regulacijsko razdoblje 2021. – 2025. za koje su primijenjene odredbe važeće Metodologije i doneseni iznosi tarifnih stavki za transport plina. U skladu s odredbom iz članka 27. Uredbe 2017/460, HERA je po objavi savjetovanja, dokumente javnog savjetovanja prosljedila Agenciji za suradnju europskih energetskih regulatora (dalje: ACER) na analizu.

ACER je izvršio propisanu analizu dokumentacije savjetovanja u pogledu provjere jesu li objavljene sve relevantne informacije iz članka 26. stavka 1. Uredbe 2017/460 te ispunjava li predložena metodologija zahtjeve utvrđene u članku 4. i 7. Uredbe 2017/460. Analiza ACER-a¹ je dostavljena HERA-i 7. kolovoza 2025., u propisanom roku od dva mjeseca od završetka savjetovanja. ACER je dao ocjenu da je predložena metodologija usklađena s Uredbom 2017/460, odnosno da je u skladu sa

¹ <https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER-Gas-Tariff-Report-Croatia-2025.pdf>

zahtjevima o transparentnosti, nediskriminaciji, sprječavanju neprimjerenog unakrsnog subvencioniranja, količinskom riziku i omogućavanju prekogranične trgovine navedenima u članku 7. Uredbe 2017/460, uz određene preporuke koje bi se trebale uzeti u obzir kod donošenja relevantnih odluka.

Uzimajući u obzir preporuke ACER-a te zaprimljene odgovore sudionika javnog savjetovanja na objavljene dokumente, na sjednici održanoj 7. studenoga 2025. donesene su *Odluka o elementima metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin* i *Odluka o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin za 2026. godinu.*

S obzirom da elementi o kojima su donesene predmetne odluke obuhvaćaju odredbe koje su sastavni dio važeće Metodologije, navedenim odlukama predviđena je obveza izmjene važeće Metodologije na odgovarajući način.

S tim u vezi, na sjednici Upravnog vijeća HERA-e, održanoj 7. studenoga 2025., utvrđen je Prijedlog Izmjena Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina (dalje: Prijedlog Izmjena Metodologije). O Prijedlogu Izmjena Metodologije provedeno je javno savjetovanje u razdoblju od 7. studenoga do 23. studenoga 2025. godine, a tijekom kojeg je jedan anonimni predstavnik uputio primjedbe i prijedloge dorade Prijedloga Izmjene Metodologije unutar roka predviđenog za savjetovanje. Rezultati javnog savjetovanja s prikazom primjedbi, komentara i prijedloga, kao i statusom svakih od njih (obrazloženo, prihvaćeno, nije prihvaćeno), prikazani su u dokumentu Rezultati javnog savjetovanja.

Izmjene Metodologije izrađene su na način da su uzete u obzir usvojene odluke donesene na temelju Uredbe 2017/460, ali su i pojedini elementi važeće Metodologije dodatno unaprijeđeni s ciljem povećanja razumljivosti i jasnoće odredbi.

Izmjene Metodologije odnosi se na sljedeće:

1) Izmjene koje su usvojene odlukama donesenima na temelju Uredbe 2017/460

Na temelju odluka donesenih u skladu s Uredbom 2017/460 **ne mijenjanju se ključni elementi za izračun referentnih cijena**, odnosno iznosa tarifnih stavki za transport plina, osim u dijelu prilagodbe tarifa na ulaznim točkama transportnog sustava, obzirom da se za naredno regulacijsko razdoblje 2026.-2030. ukida popust kod izračuna iznosa tarifne stavke za ulaz iz terminala za ukapljeni prirodni plin (dalje: UPP). Naime, Uredbom 2017/460, osim u dijelu prilagodbe transportnih tarifa na točkama povezivanja sa sustavom skladišta plina, predviđena je i mogućnost primijeniti popust na odgovarajuće transportne tarife temeljene na kapacitetu na ulaznim točkama iz terminala za UPP te na ulazne i izlazne točke infrastrukture sagrađene radi okončavanja izoliranosti država članica u pogledu njihovih transportnih sustava za plin.

Tijekom godina trećeg regulacijskog razdoblja 2021.-2025., za izračun referentne cijene primjenjivao se popust na tarifnu stavku za ulaz iz terminala za UPP od 15 %, čime se na ostalim ulaznim točkama transportnog sustava (ulaz iz domaće proizvodnje i ulaz na interkonekciji) nadoknađivala preostala razlika do iznosa dozvoljenog prihoda od ulaza. Obzirom da je od dana početka rada terminala za UPP zakup kapaciteta terminala bio visok te da su postojeći kapaciteti terminala za UPP značajno zakupljeni do plinske godine 2036./2037., a koji uključuju i dodatne kapacitete koji su rezultat dogradnje terminala za UPP završene u listopadu 2025. čime se dodatno povećava sigurnost opskrbe plinom Republike Hrvatske i susjednih zemalja, **ne nalazi se opravdanost nastavka primjene ovog**

popusta. Osim toga, ravnomjerno raspoređivanje transportnih troškova na svim ulaznim točkama transportnog sustava može potaknuti dodatna ulaganja u domaću proizvodnju plina i omogućiti korisnicima optimalno upravljanje kratkoročnim portfeljem kapaciteta transportnog sustava te time omogućiti veću fleksibilnost i konkurentnost različitih dobavnih pravaca i energetske portfelja subjektima na tržištu plina. Konačno, ukidanjem ovog popusta u potpunosti se izbjegava bilo kakvo unakrsno subvencioniranje između korisnika koji ugovaraju ulazne kapacitete u transportni sustav.

ACER je u svom zaključku na javno savjetovanje također dao osvrt na ukidanje ovog popusta s ocjenom da su razlozi za ukidanje, kao i rezultati takve primjene opravdani te ističe da Uredba 2017/460 upravo s odredbom o redovnom i obveznom petogodišnjem savjetovanju elemenata metodologije omogućuje promjenjivost svih elemenata metodologije za utvrđivanje referentne cijene, uključujući i popusta. Popusti na određene točke transportnog sustava su iznimno dozvoljeni radi ograničene i točno određene svrhe, što se u slučaju terminala za UPP i osiguravanja sigurnosti opskrbe, nakon petogodišnje primjene, visoke razine zakupljenosti kapaciteta terminala, kao i predviđene investicije u proširenje kapaciteta, ne može smatrati nužnim. Zaključno, ACER ocjenjuje da predložena metodologija s prijedlogom ukidanja popusta ne narušava prekograničnu trgovinu.

Slijedom svega navedenog, ukida se **popust od 15 % za ulaz u transportni sustav iz terminala za UPP**, odnosno brišu se odredbe vezane uz stopu popusta za ulaz iz terminala za UPP iz članka 30. stavaka 1., 6. i 11. važeće Metodologije.

Nadalje, s obzirom da Uredba 2017/460 u članku 3. definira **tarifno razdoblje** kao razdoblje tijekom kojega je primjenjiva određena razina referentne cijene, pri čemu je njegovo najkraće trajanje godinu dana, a najdulje regulatorno razdoblje, ACER je u svom zaključku također ukazao kako bi se svi zadaci povezani s tarifnim razdobljima, posebno objave u svrhu transparentnosti, trebali provesti svaki put kada se promijene iznosi tarifnih stavki, odnosno jednom godišnje, a što posebno vrijedi i za provođenje savjetovanja o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima.

S tim u vezi, određivanje popusta, množitelja i sezonskim faktora provodit će se posebnom odlukom HERA-e, odnosno utvrđivanje njihovih iznosa odlukom o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima u skladu s Uredbom 2017/460, za svaku tarifnu godinu. Stoga se brišu odredbe članka 31. stavka 2. važeće Metodologije kojima su se određivali iznosi množitelja i sezonskih faktora za stalne negodišnje standardne kapacitetne proizvode.

2) Izmjene vezane uz dodatno unaprijeđenje važeće Metodologije

Radi promjene u dinamici ugovaranja kapaciteta transportnog sustava na ulazima i izlazima, na način da je ugovaranje kapaciteta transportnog sustava na ulazima gotovo dvostruko veće od ugovaranja kapaciteta transportnog sustava na izlazima (tj. ulazi se dominantno ugovaraju putem godišnjih kapacitetnih proizvoda, a izlazi putem negodišnjih), a u svrhu ujednačene raspodjele dozvoljenih prihoda kako bi utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za transport plina pratilo navedenu dinamiku, koeficijent utjecaja planiranog prihoda od stalnog kapaciteta na godišnjoj razini utvrđivat će se zasebno za ulaze u transportni sustav ($k_{PG,kap,U}$) i zasebno za izlaze iz transportnog sustava ($k_{PG,kap,I}$). Slijedom toga, izmijenjene su odredbe u članku 30. stavcima 1., 2. i 7. važeće Metodologije.

Dodatno su, a s obzirom da je, nakon donošenja važeće Metodologije, odnosno od 1. siječnja 2023., euro postao službena novčana jedinica i zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, kroz cijeli tekst važeće Metodologije jedinice izražene u kn zamijenjene s jedinicom EUR.